

Araştırma Makalesi • Research Article

Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği*

Validity and Reliability of the Strengths Self Efficacy Scale Turkish Version

Cem Dönmezoğulları, a** Serap Nazlı b

aArş. Gör., Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, 57000, Sinop/Türkiye.
ORCID: 0000-0001-7011-5928

bProf. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, 06590, Ankara/Türkiye.
ORCID: 0000-0002-8875-7926

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 22 Eylül 2018

Düzeltilme tarihi: 07 Ocak 2019

Kabul tarihi: 04 Şubat 2019

Anahtar Kelimeler:

Güçlü Yönler

Öz Yeterlilik

Geçerlik

Güvenirlik

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez (2014) tarafından geliştirilen “Strengths Self Efficacy Scale” Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği’nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde Ankara Üniversitesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’nden 289 öğrenci (118 erkek, 171 kadın) oluşturmaktadır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum iyiliği değerleri $\chi^2(df=44)=114.96$, $p<.001$, $\chi^2/df=2.80$, RMSEA=.079, CFI=.98, GFI=.93, NFI=.97, NNFI=.97, SRMR=.044’dür. Ayrılma geçerliği için ölçeğin, Yaşam Doyumu Ölçeği ile arasındaki ilişki $r=.271$, $p<.01$ olarak bulunmuştur. Ölçeğin bütünü için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .899, test tekrar test korelasyonu $r=.735$, $p<.01$, eşit uzunluk ve eşit olmayan uzunluk Spearman Brown değeri .83 ve Guttman yarı test değeri de .82 olarak bulunmuştur.

ARTICLE INFO

Article history:

Received 22 September 2018

Received in revised form 07 January 2019

Accepted 04 February 2019

Keywords:

Strengths

Self Efficacy

Validity

Reliability

ABSTRACT

The purpose of this study is to adapt Strengths Self Efficacy Scale (SSES) developed by Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez (2014) into Turkish and to examine its reliability and validity. The study group consists of 289 undergraduate students (118 men, 171 women) studying in Ankara University and Recep Tayyip Erdoğan University in spring term of 2017-2018 academic year. As a result of confirmatory factor analysis, goodness of fit test was $\chi^2(df=44)=114.96$, $p<.001$, $\chi^2/df=2.80$, RMSEA=.079, CFI=.98, GFI=.93, NFI=.97, NNFI=.97, SRMR=.044. For determining divergent validity, the relationship between SSES and Life Satisfaction Scale was examined $r=.271$, $p<.01$. Cronbach Alpha coefficient was .899, test retest correlation was $r=.735$, $p<.01$, equal and unequal length Spearman Brown were .83 and Guttman was .82.

1. Giriş

Pozitif psikoloji temelde bireylerin zayıf yönlerinin yerine güçlü yönleri ile ilişkili düşünceleri, duyguları ve davranışlarına odaklanan ve güçlü yönlerini geliştirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır (Peterson, 2006). Son yıllarda psikolojik danışmanlık alanyazınında pozitif psikoloji yaklaşımıyla ilgili yapılan çalışmaların sayısı artmış ve pozitif psikoloji birçok disipline katkı sağlamıştır. Pozitif

psikolojinin katkı sağladığı disiplinler arasında kariyer danışmanlığı da yerini almıştır. Pozitif psikolojinin birçok alana katkı sağlamasındaki en önemli faktör bireylerin güçlü yönlerinin, yaşam doyumlarının ve iyi oluşlarının kariyer başarısı, eğitim, ruh sağlığı gibi birçok yaşam sonuçlarıyla ilişkili olmasıdır (Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez, 2014). Kariyer danışmanlığının önemli amaçlarından biri bireyin var olan kaynaklarını ve güçlü yönlerini keşfetmesini ve geliştirmesini sağlamaktır (Jones, 1994). Bu

* Bu çalışma birinci yazarın Seap NAZLI danışmanlığında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık anabilim Dalı’nda yürüttüğü “Kariyer Yapılandırma Kuramına Dayalı Psiko-Eğitim Programının Üniversite Öğrencilerinin Güçlü Yönler Özyeterlilik ve Kariyer Kararı Üzerindeki Etkisi” doktora tez çalışması kapsamında elde edilmiş verilerden hazırlanmıştır.

** Sorumlu yazar/Corresponding author
e-posta: donmezogullari@gmail.com

noktada kariyer danışmanlığı pozitif psikolojinin sağladığı bilgileri ve ölçme araçlarını kullanmaktadır (Robitschek ve Woodson, 2006).

Psikolojik danışmanlık alanyazınında pozitif psikolojinin önemli kavramlarından biri olan güçlü yönlerin tanımlanmasıyla ilgili iki temel görüş bulunmaktadır. Buckingham ve Clifton'a (2001) göre güçlü yönler, belirli bir görevde tutarlı ve neredeyse mükemmel yakın performans sunabilme yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre güçlü yönler kavramının üç önemli boyutu bulunmaktadır. Bunlar, yetenek, beceri ve bilgidir. Yetenek, herhangi bir bilgi ya da beceriyi öğrenebilmek için doğuştan sahip olduğumuz kapasitenin çevre ile etkileşim sonucu geliştirilmiş ve yeni öğrenmeler için hazır hale getirilmiş kısmıdır (Kuzgun, 2008). Beceri, potansiyel, ilgi ve koşulların etkileşimi sonucu gelinen nokta ya da bireyin ondan istenen işi yapabilecek düzeyde olması şeklinde tanımlanabilir (Pişkin, 2011). Bilgi kavramı ise eğitim, deneyim ve uygulamalar sonucunda öğrenilmiş olgular ya da ilkelerin tümü olarak ifade edilmektedir. Bireyin yetenekleri, becerileri ve edindiği bilgilerin toplamı güçlü yönleri oluşturmaktadır (Buckingham ve Clifton, 2001).

Bireyin güçlü yönlerini anlayabilmek için zayıf yönleri yerine, bilgi, beceri ve yeteneklerine odaklanmak gerekmektedir. Yetenekler doğuştan getirildiği ve sonradan öğrenme ile kazanılmadığı için bireyin katıldığı çeşitli aktivitelerde göstermiş olduğu performans düzeyi ya da becerisi ve bilgisi gözlemlenerek güçlü yönleri belirlenebilir. Güçlü yönler konusunda diğer bir görüşü ileri süren Peterson ve Seligman (2004) güçlü yönleri altı maddede sınıflandırdıkları aşkınlık, bilgelik, cesaret, insaniyet, adillik ve ölçülülük erdemlerini göstermedeki psikolojik süreçler ve yapılar olarak ele almışlardır. Örneğin ölçülülük erdemine sağduyulu olma, alçakgönüllü olma, affedicilik ve öz denetim gibi güçlü yönlerle ulaşılabilir. Altı erdem kapsamında maneviyat, umut, şükür, mizah, estetiğe ve mükemmelliği takdir etme, özgünlük, merak, öğrenmeye açık olma, çok yönlü bakış açısı, açık fikirlilik, dürüstlük, sebatkarlık, cesur olma, yaşam coşkusu, iyi yüreklilik, sevmeye ve sevilme, sosyal zeka, hakkaniyet, liderlik, sorumluluk, affedicilik, alçak gönüllülük, tedbirlilik ve öz denetim olmak üzere 24 güçlü yön belirlemiştir. Güçlü yönler belirlenirken din, tarih ve felsefe gibi birçok alandan faydalanılmıştır. Park, Peterson ve Seligman (2004) güçlü yönlerin tüm kültürlerde yaygın bir şekilde fark edilebildiğini, her bireyde farklı düzeylerde yaygın ve tutarlı bir biçimde bulunması nedeniyle bireysel fark değişkeni olarak değerlendirilebildiğini, herkes tarafından takdir edildiğini, ahlaki açıdan değerli olduğunu, yaşam doyumu, mutluluk ve umut gibi olumlu duygularla ilişkili olduğunu, gözlemlenebilir ve ölçülebilir olduğunu belirtmişlerdir.

Alanyazın incelendiğinde güçlü yönler kavramı ile ilgili çalışmaların son yıllarda arttığı söylenebilir. Yurtdışı alanyazında, güçlü yönlere dayalı müdahale programlarının etkililiğinin incelenmesine ve güçlü yönlerin kariyer, akademik başarı, ve ruh sağlığı ile ilgili çeşitli değişkenlerle ilişkisine yönelik birçok araştırma bulunmaktadır. Yapılan araştırmalar, güçlü yönlere dayalı olarak hazırlanan müdahale programlarının bireylerin; üretkenliğini, iş birliğini ve çalışma performansını (Connelly, 2002); öz yeterlik ve motivasyonlarını (Austin, 2006); öz güvenini, akademik başarısını, kariyer doyumunu ve kariyer başarısını (Hohn,

2009); öznel iyi oluş ve yaşam doyumlarını (Littman-Ovadai, Lazar-Butbul ve Benjamin, 2014; Proctor, Tsukayama, Wood, Maltby, Eades ve Linley, 2011; Quinlan, Vella-Brodrick, Gray ve Swain, 2018), problem çözme ve yılmazlık düzeylerini (Craig ve Furman, 2018), genel öz yeterlik ve bireysel gelişim düzeylerini (Van Woerkom ve Meyer, 2018) anlamlı bir şekilde artırdığını göstermektedir. Bununla birlikte alanyazında, güçlü yönlerin; okul işlevselliği, sosyal beceriler ve uyum sağlama becerileri (Nickerson ve Fishman, 2009); yılmazlık (Hutchinson, Stuart ve Pretorius, 2010); okul uyumu ve akademik başarı (Shoshani ve Slone, 2012); kariyer doyumunu (Merritt, Huber ve Bartkoski, 2019; Ruch, Gander, Platt ve Hofmann, 2018); yaşam doyumunu ve öznel iyi oluş (Bakker, Hetland, Olsen ve Espevik, 2018; Blanca, Ferragut, Ortiz-Tallo ve Bendayan, 2018; Douglass ve Dufy, 2015; Kim, Dowdy, Furlong ve You, 2018) değişkenleri ile aynı yönde anlamlı ilişkiler gösterdiği görülmüştür. Yapılan araştırmalar değerlendirildiğinde güçlü yönler, bireylerin yaşam boyu kariyer gelişimlerini destekleyici önemli bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır.

Güçlü yönler, bireylerin pozitif duygularını arttırmakta ve ruh sağlığına olumlu şekilde katkıda bulunmaktadır. Güçlü yönler, düşüncelere, duygulara ve davranışlara yansıyan olumlu özellikler olarak tanımlanabilir. Bu özellikler bireylerin olumlu duygularını desteklemekte ve en iyi şekilde performans göstermesini sağlamaktadır (Peterson, 2006). Bu açıdan bireylerin, yalnızca güçlü yönlerinin farkında olması önemli değildir. Güçlü yönlerin kariyer hedeflerini gerçekleştirme doğrultusunda kullanılabilmesi gerekmektedir (Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez, 2014). Bandura'ya (2001) göre öz yeterlilik bireyin güçlü yönlerini belirli bir görevde ya da aktivitede uygulama ve kullanma becerisi hakkındaki kendine olan güven seviyesini göstermektedir. Bireyin güçlü yönlerini fark ettikten sonra güçlü yönlerini kullanması üzerinde durulması gerekmektedir. Motlag, Amrai, Yazdani, Abderahim ve Sourı (2011) lise öğrencileri ile yaptıkları çalışmada öz yeterliliğin akademik başarı ile aynı yönde ilişkili olduğunu; benzer bir şekilde Usher, Mamaril, Li, Economy ve Kennedy (2015) öz yeterliliğin üniversite öğrencilerinin akademik beceriler ve başarı ile aynı yönde ilişkili olduğunu; Crişan ve Turda (2015) lise öğrencilerin öz yeterliliğin kariyer kararı verme ile aynı yönde ilişkili olduğunu; Yalalova ve Zhang (2017) çalışan bireyler üzerinde yaptıkları çalışmada öz yeterliliğin iş performansı ve kariyer doyumunu ile ilişkili olduğunu; Lam ve Santos (2018) üniversite öğrencilerine uyguladıkları kariyer kararı öz yeterliliği müdahale programının öğrencilerin kariyer kararı verme düzeylerini artırdığını; Lisbona, Palaci, Salanova ve Frese (2018) çalışanlar üzerinde yaptıkları çalışmada öz yeterliliğin işe bağlanma ve iş performansı ile aynı yönde ilişkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırma sonuçları öz yeterliliğin akademik ve kariyer alanlarında önemli bir etken olduğunu göstermektedir.

Alanyazında güçlü yönleri ölçmeye yönelik çeşitli ölçme araçları mevcuttur. The Gallup Organization (2000) tarafından geliştirilen ve internet üzerinden uygulanabilen "Clifton Strengths Finder" bireylerin 34 güçlü yönünü ölçmektedir. Peterson ve Seligman (2004) tarafından geliştirilen "Character Strengths Inventory" Karakter Güçleri Envanteri, bireylerin 24 güçlü yönünü ölçmektedir. Fry ve Debats (2014) tarafından geliştirilen "Sources of Life

Strengths Appraisal Scale”, bilişsel ve duygusal açıdan güçlü yönlerin içsel ve dışsal kaynaklarını ölçmektedir. Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez (2014) bireylerin günlük yaşamda güçlü yönlerini kullanabilmeleri konusunda kendilerine olan güven düzeyini ölçen “Strengths Self Efficacy Scale” Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği’ni geliştirmişlerdir. Türkiye’de ise Peterson ve Seligman (2004) tarafından geliştirilen Karakter Güçleri ve Erdemli Oluş Gençlik Envanteri’nin Kabakçı (2013) tarafından Türk kültürüne uyarlama çalışması yapıldığı görülmektedir.

Türkiye’deki psikolojik danışmanlık alanyazınındagüçlü yönlerle ilişkin uyarlanan diğer ölçme araçları bireylerin öne çıkan güçlü yönlerinin neler olduğunu belirlemeyi ve sınıflandırmayı amaçlamaktadır. Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez (2014) tarafından geliştirilen “Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği” ise bireylerin öne çıkan güçlü yönlerini belirlemenin yanında uyarlanan diğer ölçme araçlarından farklı olarak, okulda ve günlük yaşamda güçlü yönlerini kullanma konusunda kendilerine ne düzeyde güvendiklerini ölçmektedir. Ghielen, Van Woerkom ve Meyers’a (2018) göre güçlü yönleri belirlemeye ve kullanmaya odaklanan müdahale programları, güçlü yönleri yalnızca belirlemeye ve sınıflandırmaya dayalı olarak hazırlanan müdahale programlarından daha etkili olmaktadır.

Güçlü yönlerin belirlenmesinin yanında aynı zamanda kullanımının desteklenmesi, bu programlara katılan bireylerin süreç içerisinde öğrendiklerini uygulamaya geçirebilmesi açısından oldukça önemlidir. Türkiye’dekialanyazınındagüçlü yönlerin belirlenmesi ve sınıflandırılmasına yönelik çalışmaların olmasına rağmen güçlü yönlerigeliştirme ve kullanma konusunda yapılan herhangi bir çalışma olmadığı görülmektedir. Bu çalışmada, öğrencilerin ya da çalışanların güçlü yönlerini geliştirmeleri ve kullanmalarınayönelik hazırlanacak müdahale programlarının etkililiğinin değerlendirilmesi noktasındaalanyazına katkı sağlayacağı düşünülerek “Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği”nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği incelenmiştir.

2. Yöntem

2.1. Çalışma Grubu

Bu çalışmada çalışma grubunun belirlenmesinde uygun örnekleme (convenience sampling) yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yönteminde araştırmacılar; zaman, işgücü ve paradan ekonomi açısından var olan sınırlılıklar nedeniyle katılımcıları kolay ulaşılabilir, araştırma için gönüllü ve uygun bireylerden seçmektedir (Gravetter ve Forzano, 2012).Araştırmacı tarafından uygulamanın kolay, ulaşılabilir bir şekilde yapılabilmesi için iki farklı üniversitenin öğretmenlik lisans programlarında öğrenimine devam eden ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilerden çalışma grubu oluşturulmuştur. 2017-2018 eğitim öğretim yılında yapılan uygulamaya Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nin farklı bölümlerinde öğrenim görmekte olan toplam 289 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması, 20.87 ($S_x=1.37$)’dir. Katılımcıların 118’i (%40.8) erkek, 171’i (%59.2) kadındır. Ayrıca, 147 katılımcı (%50.9) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde, 58 katılımcı (%20.1) Sınıf Öğretmenliği bölümünde, 45

katılımcı (%15.6) Matematik Öğretmenliği bölümünde ve 39 katılımcı (%13.5) Türkçe Öğretmenliği bölümünde öğrenimine devam etmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği uygulanmıştır. Bununla birlikte katılımcıların yaş, cinsiyet ve okudukları bölüm bilgilerine ilişkin sorulara yer verilmiştir.

2.2.1. Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği

Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez (2014) tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin güçlü yönlerini günlük yaşamda kullanabilmelerine yönelik kendilerine olan güven düzeyini ölçmektedir. Ergenlerden yetişkinlere kadar tüm yaşlar için uygundur. Ölçek likert tipinde olup, güçlü yönler genel öz yeterlik puanı veren tek boyut ve 11 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde 11’li derecelendirilmiş cevap sistemine (0: Hiç Güvenmiyorum, 11: Çok Güveniyorum) göre yanıtlanmaktadır. Ölçeğin özgün formu için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda tek boyutlu yapıya ilişkin uyum iyiliği değerlerinin $\chi^2(df=43)= 206.19, p<.001, \chi^2/df= 4.80; CFI= .94; RMSEA= .11; SRMR= .04$ olduğu görülmektedir. Ölçeğin özgün formunun Cronbach alfa değeri .95, test tekrar test güvenilirlik katsayısı $r= .88, p<.01$ olarak bulunmuştur.

2.2.2. Yaşam Doyumu Ölçeği

Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlaması Köker (1991) tarafından yapılmıştır. Ölçek genel yaşam doyumunu ölçen tek boyut ve 5 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde 7’li derecelendirilmiş cevaplama sistemine (1: hiç uygun değil – 7: çok uygun) göre yanıtlanmaktadır. Ölçeğin madde-test korelasyonları .71 ile .80 arasında, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .85 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 5, en yüksek puan ise 35’dir. Ölçekten alınan puanların yüksek olması algılanan genel yaşam doyumunun yüksek olduğunu göstermektedir.

2.2.3. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada katılımcılara ait cinsiyet, yaş ve bölüm bilgileri araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile öğrenilmiştir.

2.3. Ölçeğin Çeviri Çalışması

Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği’nin Türk kültürüne uyarlama çalışmasını yapmak için Lisa Flores’ den 23.11.2017’de mail yoluyla gerekli izinler alınmıştır. Ölçeğin İngilizce formu Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi’nde görev yapmakta olan 2 öğretim üyesi, İngilizceye hâkim Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programında doktora eğitimi alan 4 araştırma görevlisi ve 3 İngilizce öğretmeni tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Ölçeğin Türkçe formunun 42 lisans öğrencisine pilot uygulaması yapılarak maddeler hakkında dönüt alınmıştır. Ölçeğin Türkçe formunun uzman görüşü alınarak son hali verildikten sonra İngilizceye geri çevirisi Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi’nde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programında doktora eğitimi alan 4 araştırma görevlisi ve TÖMER’de çalışan 2 okutman tarafından yapılmıştır.

Ölçeğin Türkçe'den İngilizce'ye çevirilen formu ve Türkçe formu ölçeği geliştiren Lisa Flores'e mail yoluyla gönderilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada öncelikle Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği'nde yer alan maddelerin gösterdiği yapıyı incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. Daha sonra ölçeğin kültürel uyarlaması gerçekleştirildiği için doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA), daha önceden tanımlanmış bir yapının doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek ve yapı geçerliliğini değerlendirmek amacıyla kullanılan bir yöntemdir (Kline, 2005). Doğan, Soysal ve Karaman'a (2017) göre zayıf tek boyutlu yapılarda AFA ve DFA'ya dayalı olarak madde sayısı koşulunun her iki düzeyi için bir örneklemin ikiye bölünmesi ile elde edilen faktör yükleri kestirim hatalarının aynı örneklemden bölünmeden elde edilen faktör yükleri kestirim hatalarından önemli düzeyde daha yüksek değerler aldığı için araştırmada AFA ve DFA 289 kişilik aynı çalışma grubundan elde edilen verilere uygulanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi SPSS 21, doğrulayıcı faktör analizi ise LISREL paket programı ile yapılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde açımlayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi, ayrılma geçerliği ve güvenilirlik çalışması ile ilgili bulgular yer almaktadır.

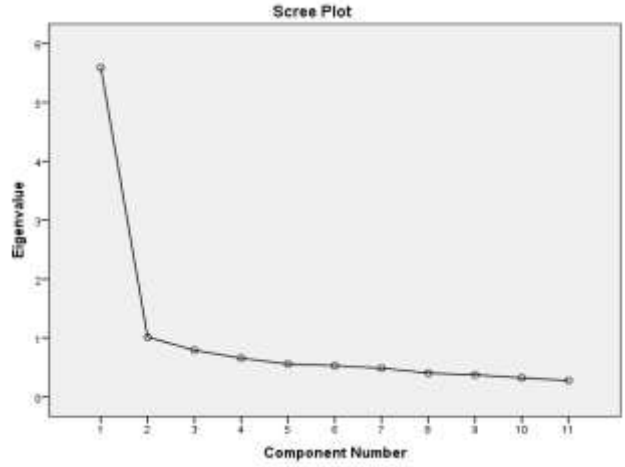
3.1. Açımlayıcı Faktör Analizi

Açımlayıcı faktör analizinin ilk adımı verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığının değerlendirilmesidir. Bunun için öncelikle verilerin normal dağılıma uygunluğuna bakılmış daha sonra da Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett's Testi'nin değerleri incelenmiştir. Toplam 312 katılımcıdan toplanan veriler üzerinden ölçeği eksik dolduran katılımcılar ve aykırı değerler (outliers) veri setinden çıkarılmıştır. Analizler 289 kişiden elde edilen veriler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler üzerinde uygulanan normallik testi sonucunda ölçek verilerinden elde edilen çarpıklık (Skewness) değeri $-.215$; basıklık (kurtosis) değeri ise $-.262$ 'dir. Verilerin normal dağılıma uygun olabilmesi için çarpıklık değerinin -1 ile 1 arasında, basıklık değerlerinin ise -1 ile $+2$ arasında olması gerekmektedir (Huck, 2008). Elde edilen basıklık ve çarpıklık sonuçları değerlendirildiğinde verilerin normal dağılıma uygun olduğu söylenilebilir. Pallant'a (2016) göre veri setinin faktör analizine uygun olduğunu belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin Measure Örneklem Yeterliliği Ölçütü (KMO) değerinin $.6$ ya da daha yüksek olup olmadığı ve Bartlett's Küresellik Testi değerinin $p < .05$ düzeyde anlamlı olup olmadığı kontrol edilmelidir. KMO değeri $.917$ ve Bartlett's Küresellik Testi değeri ise $\chi^2(df=55) = 1468,541$, $p < .001$ anlamlı olduğu için veri seti faktör analizi için uygun bulunmuştur.

Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda öz değeri 1 ve daha yukarıda olan 2 boyut olduğu görülmektedir. Birinci faktör toplam varyansın $\%50.849$ 'unu 2 .faktör ise toplam varyansın $\%9.215$ 'ini açıklamaktadır. Öz değeri 1 ve daha yukarıda olan iki boyut toplamda ise varyansın $\%60.064$ 'ünü açıklamaktadır. Pallant'a (2016) göre genellikle Kaiser kriteri çok fazla sayıda bileşen çıkarmaktadır, bu yüzden, yamaç

birikinti grafiğine bakmak önemlidir. Şekil 1'de yamaç birikinti grafiğine yer verilmiştir.

Şekil 1. Yamaç Birikinti Grafiği

Şekil 1'deki Yamaç birikinti grafiği (Scree Plot) incelendiğinde 1.faktörden sonra yüksek ivmeli bir düşüş olduğu görülmektedir. Bu durum ölçeğin tek boyutlu bir yapı gösterdiğine işaret etmektedir. Bunun yanı sıra Büyüköztürk'e (2009) göre ölçekte yer alan maddelerin döndürme öncesindeki birinci faktör değerlerinin yüksek bulunması, birinci faktörün açıkladığı varyansın dikkate değer olması, birinci faktöre ait öz değerin ikinci faktörün öz değerinin 3 katından fazla olması, ölçeğin tek boyutlu olduğunu göstermektedir. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda döndürme öncesinde birinci faktör yük değerlerinin $.622$ ile $.789$ arasında değişmesi; birinci faktörün açıkladığı varyansın ($\%50.849$), ikinci faktörün açıkladığı varyansın ($\%9.125$) dikkate değer biçimde yüksek olması ve birinci faktörün öz değerinin (5.593), ikinci faktörün öz değerinin (1.014) 3 katından fazla olması nedeniyle ölçeğin tek boyutlu olduğu söylenilebilir. Tablo 1'de ölçeğe ilişkin madde faktör yükleri ve madde toplam korelasyonlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Güçlü Yönler Öz Yeterliliği Ölçeği'nin Madde Faktör Yükleri ve Madde Toplam Korelasyonları

Madde No	Faktör Yükleri	Madde Toplam Korelasyonları
M1	,640	,562
M2	,669	,599
M3	,653	,584
M4	,789	,722
M5	,773	,696
M6	,777	,704
M7	,756	,677
M8	,721	,649
M9	,622	,548
M10	,719	,646
M11	,700	,627
Açıklanan Toplam Varyans (%)	50.849	
Cronbach Alfa Bütün Ölçek İçin	.899	

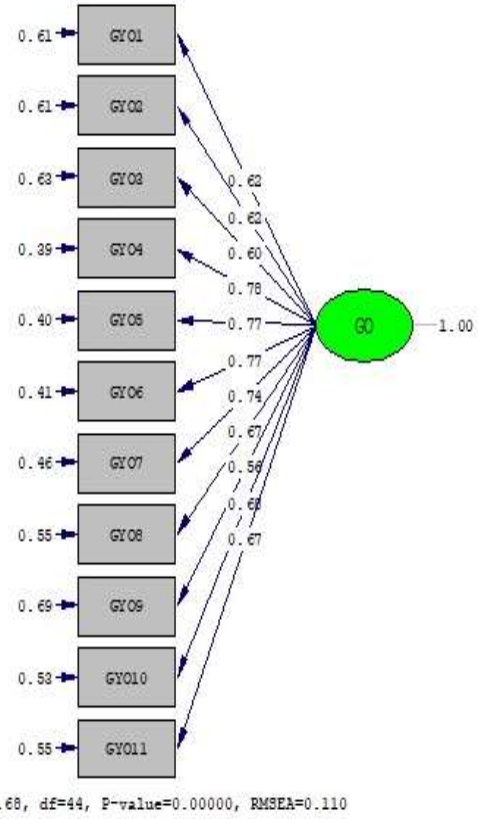
Tablo 1 incelendiğinde ölçeğin bütünü için Cronbach Alpha değerinin .899 olduğu görülmektedir. George ve Mallery'e (2003) göre Cronbach Alfa değeri .70 ile .90 arasında ise ölçek iyi düzeyde güvenilirdir. Madde toplam korelasyon değerlerinin .548 ile .722 arasında olduğu ve toplam varyansın %50.849'unu açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. Büyüköztürk'e (2009) göre madde toplam korelasyon değeri .30 ve üzerindeki maddeler bireyleri iyi düzeyde ayırt etmektedir. Diğer bir ifadeyle maddelerin, ölçeğin bütünü ile ölçülmek istenen özelliği iyi ölçebilen maddeler oldukları söylenilebilir.

Açımlayıcı faktör analizi sonuçları değerlendirildiğinde ölçeğin tek boyutlu bir yapı gösterdiği görülmektedir. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen tek boyutlu yapının sınanması için doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır.

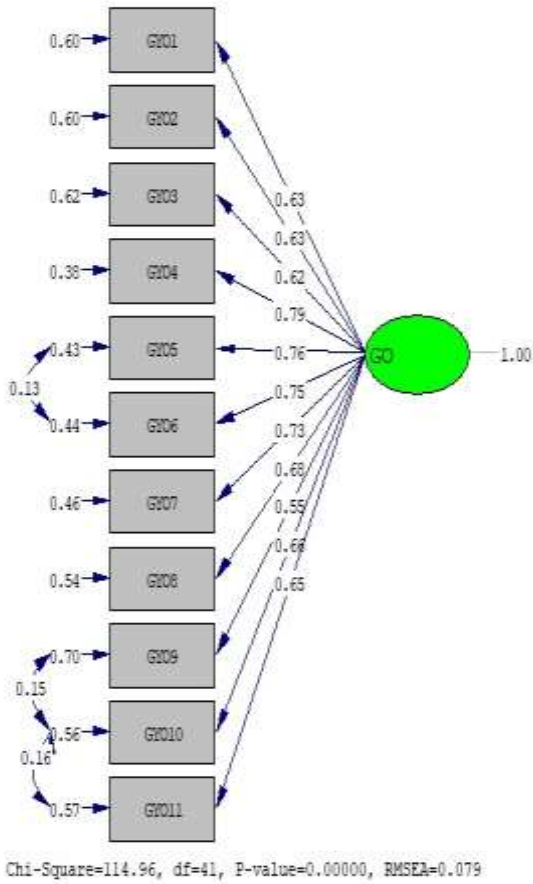
3.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Doğrulayıcı faktör analizi öncesinde normallik, eksik değerler, aykırı değerler varsayımlarının yanında çoklu bağlantılılık varsayımı da test edilmiştir. Çoklu bağlantılılık varsayımı için değişkenlerin varyans artış faktörleri (VIF) ve tolerans değerleri incelenmiştir. Çoklu bağlantılılığın olmaması için VIF değerlerinin 10'dan küçük; tolerans değerlerinin ise .10'dan büyük olması gerekmektedir (Hair, Anderson, Tatham, Ronald ve Black, 1998). Bulgular, VIF değerlerinin 1.147 ile 2.306; tolerans değerlerinin ise .434 ile .872 arasında değiştiğine işaret etmektedir. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde çoklu bağlantılılığın olmadığı görülmektedir. Varsayımların test edilmesinden sonra ölçeğin açımlayıcı faktör analizi sonucundaki tek boyutlu yapısı test edilmiş ve sonuçlar Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. Birinci Düzey DFA Modeli

Yapılan DFA analizinde öncelikle maddelere ait t değerlerinin $p < .01$ düzeyinde anlamlı olma durumu ve standardize edilmiş yük değerleri incelenmiştir. Her bir maddenin t değerleri anlamlı olduğu ve standardize yük değerlerinin (β) .56 ile .78 arasında değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Uyum iyiliği değerleri ise $\chi^2(df=44) = 196.68$, $p < .001$, $\chi^2/df = 4.47$, RMSEA=.11, CFI=.96, NFI=.95, NNFI=.95, SRMR=.055, GFI=.89 olarak bulunmuştur. Bu değerler incelendiğinde Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez (2014) tarafından geliştirilen ölçeğin özgün formundan elde edilen değerlerle benzerlik gösterdiği görülmektedir. Ölçeğin özgün formuna ait uyum iyiliği değerleri; $\chi^2(df=44) = 238,33$, $p < .001$, $\chi^2/df = 5.42$, CFI=.93, RMSEA= .12 ve SRMR= .04'dür. Ölçeğin özgün formu için araştırmacı tarafından 6.madde-7.maddeler arasındaki hata kovaryansları ilişkilendirilerek tekrar DFA yapılmıştır. Bunun sonucunda ölçeğin özgün formu için uyum iyiliği değerleri, $\chi^2(df=43) = 206,19$, $p < .001$, $\chi^2/df = 4.80$, CFI=.94, RMSEA= .11 ve SRMR= .04 olarak bulunmuştur. Ölçeğin Türkçe formunda yapılan DFA sonucunda benzer şekilde hata kovaryansları incelenmiş ve 11.madde-10.madde, 6.madde-5.madde ve 10.madde-9.madde arasında kovaryans düzeyleri dikkate alınarak düzeltmeler yapıldığında modelin uyum değerlerinin iyileştiği görülmüştür. Şekil 3'te modifikasyon indeksleri eklendikten sonraki birinci düzey DFA modeli sunulmuştur.

Şekil 3. Modifikasyon İndeksleri Eklenmiş Birinci Düzey DFA Modeli

Modifikasyon yapıldıktan sonra maddelere ait t değerlerinin $p < .01$ düzeyinde anlamlı olduğu ve standardize yük değerlerinin (β) .55 ile .75 arasında değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Hesaplanan uyum iyiliği değerleri ise $\chi^2(df=44) = 114.96$, $p < .001$, $\chi^2/df = 2.80$, $RMSEA = .079$, $CFI = .98$, $GFI = .93$, $NFI = .97$, $NNFI = .97$, $SRMR = .044$ olarak bulunmuştur.

3.3. Ayrılma Geçerliliği

Ölçeğin Türkçe formunda ayrılma (divergent) geçerliliği için özgün formunda olduğu gibi Yaşam Doymu Ölçeği ile arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Peterson ve Seligman (2004) güçlü yönleri kullanmanın bireylerin yaşam doyumunu arttırdığını belirtmektedir. Alanyazında, güçlü yönlerin yaşam doymu ile aynı yönde ilişkili olduğuna dair çalışmalar mevcuttur (Bakker, Hetland, Olsen ve Espevik, 2018; Blanca, Ferragut, Ortiz-Tallo ve Bendayan, 2018; Douglass ve Dufy, 2015; Kim, Dowdy, Furlong ve You, 2018; Littman-Ovadaı, Lazar-Butbul ve Benjamin, 2014; Proctor, Tsukayama, Wood, Maltby, Eades ve Linley, 2011; Shoshani ve Slone, 2012). Yapılan analiz sonucunda Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği'nin, Yaşam Doymu Ölçeği'yle aynı yönde ($r = .271$, $p < .01$) ilişkili olduğuna işaret etmektedir. Ölçeğin özgün formunun da Yaşam Doymu Ölçeği'yle arasındaki ilişkinin aynı yönde ($r = .49$, $p < .01$) olduğu görülmektedir.

3.4. Güvenirlik Çalışması

Bu çalışmada ölçeğin güvenilirliğine Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı, test tekrar test güvenilirliği ve iki yarı

güvenirliği hesaplanarak bakılmıştır. Ölçeğin bütünü için Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .899 olarak bulunmuştur. Test tekrar test yöntemi için ölçek, 55 kişiye 3 hafta arayla uygulanmıştır. Elde edilen veriler Pearson Korelasyon katsayısı ile hesaplanmıştır. İki uygulama arasında $r = .735$, $p < .01$ aynı yönde yüksek düzeyde ilişki bulunmuştur. Bununla birlikte iki yarı güvenilirliği için de eşit uzunluk Spearman Brown, eşit olmayan uzunluk Spearman Brown ve Guttman yarı test değerlerine bakılmıştır. Eşit uzunluk Spearman Brown değeri .83, eşit olmayan uzunluk Spearman Brown değeri .83 ve Guttman yarı test değeri de .82 olarak bulunmuştur. Bu değerlere göre ölçeğin güvenilir sonuçlar verdiği söylenebilir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada Tsai, Chaichanasakul, Zhao, Flores ve Lopez (2014) tarafından geliştirilen Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması amaçlanmıştır. Ölçeğin özgün formu tek boyut (Öz yeterlilik) ve 11 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe formu için yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri tek boyut ve 11 maddeden oluşan yapının geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiğini göstermektedir.

Araştırma kapsamında öncelikle ölçeğin çeviri çalışması yapılmış ve gerekli uzman görüşleri alınmıştır. Ölçeğin son hali verildikten sonra yapı geçerliği için örneklem sayısının yeterliliği incelenmiş; normallik, aykırı değerler, eksik değerler ve çoklu bağlantılılık varsayımları test edilmiştir. Veri setinin faktör analizi için uygun olduğu sonucuna ulaşıldıktan sonra açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır.

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçekteki maddelerin özgün formundakine benzer şekilde tek boyutlu bir yapı gösterdiği, doğrulayıcı faktör analiziyle de tek boyutlu yapının desteklendiği sonucuna ulaşılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin özgün formundaki uyum iyiliğine benzer sonuçlar elde edilmiş, doğrulayıcı faktör analizi önerileri doğrultusunda düzeltmeler yapıldığında model uyum değerleri iyileşmiştir. Ölçeğin özgün formu için araştırmacı tarafından modifikasyon yapılmış, ölçeğin uyum iyilik değerleri $\chi^2(df=43) = 206.19$, $p < .001$, $\chi^2/df = 4.80$, $CFI = .94$, $RMSEA = .11$ ve $SRMR = .04$ olarak bulunmuştur. Ölçeğin Türkçe formu için yapılan ilk doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum iyilik değerlerinin $\chi^2(df=44) = 196.68$, $p < .001$, $\chi^2/df = 4.47$, $RMSEA = .11$, $CFI = .96$, $NFI = .95$, $NNFI = .95$, $SRMR = .055$, $GFI = .89$ olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin Türkçe formuna ait modifikasyon yapılmadan önceki uyum iyilik değerleri özgün formundakine benzer çıkmıştır. Munro (2005) alanyazında hangi uyum indekslerinin kullanılacağına dair bir standardın olmadığını; benzer şekilde Çapık (2014) da doğrulayıcı faktör analizi uygulamalarında tek bir uyum indeksine göre değil, çeşitli uyum indekslerine göre karar verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ölçeğin Türkçe formuna ait sonuçlar Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde ölçme ve değerlendirme alanında uzman bir öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve modifikasyon öncesindeki uyum iyiliği değerlerinin psikometrik açıdan uygun olduğu görüşü alınmıştır. Yapılan ilk DFA sonucunda modelin uyum iyiliği değerleri kabul edilebilir sınırlar içerisindeydi. Modifikasyon önerileri doğrultusunda analizin yapılması durumunda modelin uyumu daha da iyileşmiştir. Modifikasyon

yapabilmek için bir takım koşulların dikkate alınması gerekmektedir. Öncelikle DFA sonucunda birbiri ile ilişkilendirilen maddelerin kuramsal olarak açıklanabilmesi oldukça önemlidir. Bu açıdan yalnızca aynı boyutta yer alan modifikasyon önerileri dikkate alınması ve yapılacak modifikasyon işleminin χ^2/sd değerinde kritik bir değişim meydana getirmesi gerekmektedir (Çelik ve Yılmaz, 2013; Şimşek, 2007).

Modifikasyondan önce bu koşullar göz önünde bulundurularak DFA önerileri doğrultusunda ortak bir değişkeni ölçen 11.madde-10.madde, 6.madde-5.madde ve 10.madde-9.maddeler arasında modifikasyon yapılması uygun görülmüştür. Hata kovaryansları ilişkilendirilen 11.madde-10.madde ve 10.madde-9.maddeler benzer şekilde, bireyin amaçlarına ulaşmada güçlü yönlerini kullanma konusunda kendine olan güvenini ifade eden ortak bir değişkeni ölçmektedir. 6.madde-5.madde ise bireyin karşılaştığı çeşitli durumlarda güçlü yönlerini kullanma konusunda kendine olan güvenini ifade eden ortak bir değişkeni ölçmektedir. Bununla birlikte ilişkilendirilen maddeler aynı boyutta yer almakta ve modifikasyon sonucunda χ^2/sd değerinde kritik bir değişim gerçekleşmektedir. Schreiber, Nora, Stage, Barlow ve King'e (2006) göre doğrulayıcı faktör analizi sonucunda önerilen düzeltmeler, kurulan modelin uyum değerlerini iyileştirmeye yeterli değilse, model kuramsal yapıya uygun olarak farklı bir şekilde yeniden kurulmalıdır.

Ölçeğin tek boyuttan oluşması, hata kovaryansları ilişkilendirilen maddeler arasında anlam benzerliklerinin olması ve model uyum değerlerinin iyileşmesinden dolayı modifikasyonun yapılması uygun görülmüştür. DFA önerileri doğrultusunda yapılan modifikasyon sonucunda elde edilen uyum iyiliği indekslerini değerlendirebilmek amacıyla standart uyum ölçütlerine Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2.Standart Uyum Ölçütleri

Uyum İndeksleri	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum
χ^2/Sd	$0.00 \leq \chi^2/Sd \leq 3.00$	$3.00 \leq \chi^2/Sd \leq 5.00$
RMSEA	$0.00 \leq RMSEA \leq 0.05$	$0.05 \leq RMSEA \leq 0.10$
CFI	$0.95 \leq CFI \leq 1.00$	$0.90 \leq CFI \leq 0.95$
GFI	$0.95 \leq GFI \leq 1.00$	$0.90 \leq GFI \leq 0.95$
NFI	$0.95 \leq NFI \leq 1.00$	$0.90 \leq NFI \leq 0.95$
NNFI	$0.97 \leq NNFI \leq 1.00$	$0.95 \leq NNFI \leq 0.97$
SRMR	$0 \leq SRMR \leq 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$

(Schermelele-Engel ve Moosbrugger, 2003)

Tablo 2'deki standart uyum ölçütlerine göre $\chi^2/df=2.80$ iyi uyum düzeyini, RMSEA=.079 kabul edilebilir uyum düzeyini, CFI=.98 iyi uyum düzeyini, GFI=.93 kabul edilebilir uyum düzeyini, NFI=.97 iyi uyum düzeyini, NNFI=.97 iyi uyum düzeyini ve SRMR=.044 iyi uyum düzeyini göstermektedir. Yapısal geçerliği belirlemek amacıyla yapılan ayrılma geçerlik testi sonucunda ölçeğin özgün formunda olduğu gibi Yaşam Doyumu Ölçeği ile arasındaki ilişkiye bakılmış ve aynı yönde zayıf düzeyde ($r=.271$, $p<.01$) ilişki bulunmuştur. Ayrılma geçerliği sonucu değerlendirildiğinde iki ölçek arasındaki ilişki ölçeğin özgün formunda olduğu gibi aynı yöndedir. Güvenirlik düzeyinin belirlenmesi için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, test tekrar test güvenilirliği ve iki yarı güvenilirliği hesaplanmıştır..

Ölçeğin Türkçe formunun Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .899, test tekrar test güvenilirliği korelasyon katsayısının $r=.735$, $p<.01$, eşit uzunluk Spearman Brown değerinin .83, eşit olmayan uzunluk Spearman Brown değerinin .83 ve Guttman yarı test değerinin ise .82 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik analizlerinden elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde ölçeğin Türk katılımcılarla da kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Yurtdışı alanyazında güçlü yönlerle ilgili olarak işbirliği kurma ve üretkenlik (Connelly, 2002), özgüven, kariyer başarıları ve kariyer doyumu (Hohn, 2009; Ruch, Gander, Platt ve Hofmann, 2018), okul işlevselliği, sosyal beceriler, uyum sağlama becerileri, depresyon, anksiyete (Nickerson ve Fishman, 2009), yılmazlık (Craig ve Furman, 2018; Hutchinson, Stuart ve Pretorius, 2010), öznel iyi oluş (Merritt, Huber ve Bartkoski, 2019; Proctor, Tsukayama, Wood, Maltby, Eades ve Linley, 2011), akademik başarı (Shoshani ve Slone, 2012), yaşam doyumu ve ruh sağlığı (Bakker, Hetland, Olsen ve Espevik, 2018; Blanca, Ferragut, Ortiz-Tallo ve Bendayan, 2018; Douglass ve Dufy, 2015; Kim, Dowdy, Furlong ve You, 2018; Littman-Ovadaı, Lazar-Butbul ve Benjamin, 2014; Quinlan, Vella-Brodrick, Gray ve Swain, 2018), öz yeterlik ve bireysel gelişim (Van Woerkom ve Meyer, 2018) konularında çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Alanyazındaki bu çalışmalar değerlendirildiğinde genel olarak öğrencilerin ve çalışanların güçlü yönlerinin desteklenmesi ve kullanılmasına yönelik olduğu görülmektedir. Bireylerin günlük yaşamda güçlü yönlerini kullanabilmeleri konusunda kendilerine olan güven düzeyini ölçmeyi amaçlayan Güçlü Yönler Öz Yeterlilik Ölçeği, Türkiye'de de bu konularda yapılacak çeşitli tarama çalışmalarında ya da güçlü yönle dayalı olarak hazırlanan müdahale programlarının etkililiğini değerlendirmek amacıyla kullanılabilir.

Bu araştırmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle araştırmaya katılan öğrencilerin seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından kolay ulaşılabılır olması nedeniyle iki farklı üniversitenin öğretmenlik lisans programlarında öğrenimine devam eden ve araştırmaya katılmaya gönüllü öğrencilerden veri toplanmıştır. Uygun örnekleme yönteminin kullanılması araştırma sonuçlarının genellenebilirliği açısından bir sınırlılık oluşturmaktadır. Bununla birlikte araştırmada yalnızca üniversite öğrencilerinden veri toplanmıştır. Daha sonraki çalışmalarda ölçeğin olasılık temelli örneklemeler üzerinde uygulanması ve farklı yaş grupları üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması önemli olacaktır. Diğer bir sınırlılık ise araştırmada ölçeğin Türkçe ve İngilizce formları arasındaki korelasyon değerine yani dilsel eşdeğerliğine bakılmamıştır. Bu açıdan sonraki araştırmalarda ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışması yapılabilir.

Kaynakça

- Austin, D. B. (2006). Building on a Foundation of Strengths. *Educational Horizons*, 84(3), 176-182.
- Bakker, A., B., Hetland, J., Olsen, O., K. and Espevik, R. (2018). Daily strengths use and employee well-being: The moderating role of personality. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 15, 1-25.

- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual Review of Psychology*, 52, 1–26.
- Blanca, M. J., Ferragut, M., Ortiz-Tallo, M. and Bendayan, R. (2018). Life satisfaction and character strengths in Spanish early adolescents. *Journal of Happiness Studies*, 19, 1247-1260.
- Buckingham, M. and Clifton, D. (2001). *Now, discover your strengths*. New York, NY: Free Press.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Veri Analizi El Kitabı* (10.Baskı). Pegem Akademi: Ankara.
- Connelly, J. (2002). All together now. *The Gallup Management Journal*, 2(1), 13-18.
- Craig, S. L. and Furman, E. (2018) Do marginalized youth experience strengths in strengths-based interventions? *Journal of Social Service Research*, 44(2), 168-179.
- Crışan, C. and Turda, S. (2015). The connection between the level of career indecision and the perceived self-efficacy on the career decision-making among teenagers. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 209, 154 – 160.
- Çapık, C. (2014). Geçerlik ve güvenirlik çalışmalarında doğrulayıcı faktör analizi kullanımı. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 17(3), 196-205.
- Çelik, H. E. ve Yılmaz, V. (2013). *Yapısal eşitlik modellemesi temel kavramlar, uygulamalar ve programlama*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. and Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49 (1), 71-75.
- Doğan, N, Soysal, S. ve Karaman, H. (2017). Aynı örnekleme açmılayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi uygulanabilir mi?. *Küreselleşen Dünyada Eğitim*, 25, 373-400.
- Douglass, R. P. and Dufy, R. D. (2015). Strengths use and life Satisfaction: A moderated mediation approach. *Journal of Happiness Studies*, 16, 619-632.
- Fry, P. and Debats, D. L. (2014). Sources of life strengths appraisal scale: A multidimensional approach to assessing older adults' perceived sources of life strengths. *Journal of Aging Research*, 1-15.
- George, D. and Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference*. 11.0 update (4th ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Ghielen, S. T. S., Van Woerkom, M. and Meyers, M. C. (2018). Promoting positive outcomes through strengths interventions: A literature review. *The Journal of Positive Psychology*, 13, 573–585.
- Gravetter, J. F. and Forzano, L. B. (2012). *Research methods for the behavioral sciences* (Fourth Edition). USA: Linda Schreiber-Ganster.
- Hair, J. F. Jr., Anderson, R. E., Tatham, R. L., Ronald, L., and Black, W. C. (1998). *Multivariate data analysis*. (Fifth Edition). New Jersey: Prentice Hall.
- Hohn, M. C. (2009). *The effects of a strengths-based assessment and development program on first-term Masters of Business Administration students and future academic success* (Doctoral dissertation Publication). ProQuest Dissertations and Theses. George Fox University, Newberg: OR.
- Huck, S. W. (2008). *Reading Statistics and Research* (Fifth Edition). Addison Wesley Longman: New York.
- Hutchinson, A. K., Stuart, A. D., and Pretorius, H. G. (2010). Biological contributions to wellbeing: The relationships amongst temperament, character strengths and resilience. *SA Journal of Industrial Psychology*, 36(2), 1-10.
- Jones, L. K. (1994). Frank Parsons' contribution to career counseling. *Journal of Career Development*, 20, 287–294.
- Kabakçı, Ö. F. (2013). *Karakter güçleri açısından pozitif gençlik gelişiminin incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Kim, E. K., Dowdy, E., Furlong, M. M. and You, S. (2018). Complete mental health screening: Psychological strengths and life satisfaction in Korean students. *Child Indicators Research*.
- Kline, T. J. B. (2005). *Psychological testing: A practical approach to design and evaluation*. Thousand Oaks: Sage Publications Inc.
- Köker, S. (1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumu düzeyinin karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kuzgun, Y. (2008). *Meslek danışmanlığı: Kuramlar uygulamalar*. Nobel Yayın ve Dağıtım: Ankara.
- Lam, M. and Santos, A. (2018). The Impact of a College Career Intervention Program on Career Decision Self-Efficacy, Career Indecision, and Decision-Making Difficulties. *Journal of Career Assessment*, 26(3), 425-444.
- Lisbona, A., Palaci, F., Salanova, M. and Frese, M. (2018). The effects of work engagement and self efficacy on personal initiative and performance. *Psicotheme*, 30(1).
- Littman-Ovadia, H., Lazar-Butbul, V. and Benjamin, B. (2014). Strengths-Based Career Counseling: Overview and Initial Evaluation. *Journal of Career Assessment*, 22(3), 403-419.
- Merritt, S., Huber, K. and Bartkoski, T. (2019) Application of signature strengths at work: A dual-level analysis, *The Journal of Positive Psychology*, 14(1), 113-124.
- Motlagh, S. E., Amrai, K., Yazdani, M. J., Abderahim, H. A., and Souri, H. (2011). The relationship between self-efficacy and academic achievement in high school students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 765–768.
- Munro, B. H. (2005). *Statistical Methods For Health Care Research*. Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins, 351-376.
- Nickerson, A. B., and Fishman, C. (2009). Convergent and divergent validity of the devereux student strengths

- assessment. *Journal of School Psychology Quarterly*, 24(1), 48–59.
- Pallant, J. (2016). *Spss Kullanma Kılavuzu*. (Çev. Sibel Balcı, Berat Ahi). Anı Yayıncılık: Ankara.
- Park, N., Peterson, C., and Seligman, M. P. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23, 603–619.
- Peterson, C., and Seligman, M. E. P. (Eds.). (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Peterson, C. (2006). *A primer in positive Psychology*. New York: Oxford University Press.
- Pişkin, M. (2011). Kariyer gelişim sürecini etkileyen faktörler. İçinde B. Yeşilyaprak (ed.). *Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı: Kuramdan Uygulamaya*. (s.44 - 74). Ankara: Pegem Akademi.
- Proctor, C., Tsukayama, E., Wood, A. M., Maltby, J., Eades, J. F., and Linley, P. A. (2011). Strengths Gym: The impact of a character strengths-based intervention on the life satisfaction and well-being of adolescents. *The Journal of Positive Psychology*, 6(5), 377–388.
- Quinlan, D., Vella-Brodrick, D. A., Gray, A. and Swain, N. (2018). Teachers Matter: Student Outcomes Following a Strengths Intervention are Mediated by Teacher Strengths Spotting. *Journal of Happiness Studies*, 19, 1-17.
- Robitschek, C. and Woodson, J. S. (2006). Vocational Psychology: Using One of Counseling Psychology's Strengths to Foster Human Strength. *The Counseling Psychologist*, 34(2), 260-275.
- Ruch, W., Gander, F., Platt, T. and Hofmann, J. (2018) Team roles: Their relationships to character strengths and job satisfaction, *The Journal of Positive Psychology*, 13(2), 190-199.
- Schermelleh-Engel, K. and Moosbrugger, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Schreiber J.B., Nora A., Stage F.K., Barlow E.A. and King J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of Educational Research*, 99(6), 323-38.
- Shoshani, A. and Slone, M. (2012). Middle School Transition from the Strengths Perspective: Young Adolescents' Character Strengths, Subjective Well-Being, and School Adjustment. *Journal of Happiness Studies*, 14, 1163–118.
- Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş*. Ekinoks Eğitim: Ankara.
- The Gallup Organization. (2000). *StrengthsFinder Test-Retest Study*. Princeton, N.J.: The Gallup Organization.
- Tsai, C. L., Chaichanasakul, A., Zhao, R., Flores, L. Y., and Lopez, S. (2014). Development and validation of the Strengths Self-Efficacy Scale (SSES). *Journal of Career Assessment*, 22, 221-232.
- Usher, E. L., Mamaril, N. A., Li, C., Economy, D. R., and Kennedy, M. S. (2015, June), *Sources of Self-Efficacy in Undergraduate Engineering*. Paper presented at ASEE Annual Conference & Exposition, Seattle, Washington.
- Van Woerkom, M. and Meyers, M. C. (2018). Strengthening personal growth: The effects of a strengths intervention on personal growth initiative. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 1-24.
- Yalalova, Julia and Li, Zhang. (2017). The Impact of Self-Efficacy on Career Satisfaction: Evidence from Russia. *Sustainable Development of Science and Education*, 2, 141-151.

